

СТРАХОВИЙ ФОНД — організована сукупність запасів матеріальних або культурних цінностей, акумульована для відшкодування або запобігання їхній безповоротній втраті внаслідок несприятливих подій або обставин. С. ф. формують за рахунок цільових внесків у грошовій або натуральній формах централізовано чи децентралізовано. Централізовані С. ф. створюють на рівні держави, децентралізовані — на рівні підприємства, організації, соціальної групи. Найчастіше С. ф. використовують у сфері фінансів у вигляді грошових резервів, накопичених шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами платежів для забезпечення компенсаційних виплат у разі настання певних (страхових) подій. У страхуванні С. ф. є інструментом фінансового захисту від ризиків у сфері господарської діяльності, соціального забезпечення, охорони здоров'я, а також в особистому страхуванні; їх формують за рахунок страхових премій (платежів, внесків), сплачених за договорами страхування. Серед таких С. ф. — Пенсійний фонд України, Фонд соціального страхування (ліквідований 2023), Страховий резервний фонд Моторного (транспортного) страхового бюро України, фонди страхових компаній тощо. Також С. ф. застосовують в інших видах діяльності, зокрема на біржовому ринку (див. *Біржа*) для забезпечення виконання укладених угод. Окрім сфери фінансів, розрізняють

С. ф. матеріальних і культурних цінностей, наприклад, С. ф. документації для збереження документів на об'єкти культурної спадщини (див. [Культурна спадщина та її охорона](#)), С. ф. Національного архівного фонду України тощо. У науковій літературі поняття «С. ф.» розглядають як економічну форму розподільчих відносин, що виникає у процесі формування та використання грошових резервів з метою відшкодування можливих збитків, зумовлених несприятливими подіями. Загалом, С. ф. виконують у суспільстві функцію захисту від безповоротної втрати платоспроможності або унікальних об'єктів і тим самим відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності на мікрорівні, державної та соціальної безпеки, а також у збереженні культурної спадщини.

Рекомендована література

1. Драгомірова Л. Страховий фонд документації для збереження документів на об'єкти культурної спадщини і страховий фонд Національного архівного фонду України: паралелізм чи різновекторність (проблемний аналіз) // Студії з архів. справи та документознавства. 2004. Т. 12;
2. Климчук О. В. Страхування: Навч. посіб. К., 2018. [Є. О. Бублик](#)

Бібліографічний опис:

Страховий фонд / Є. О. Бублик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890711>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).